

NAČRT OCENJEVANJA ZNANJA – ZGODOVINA IN EKONOMSKA ZGODOVINA

1. NAČINI OCENJEVANJA ZNANJA MED ŠOLSKIM LETOM

- pisno ocenjevanje znanja
- ustno ocenjevanje znanja
- izdelek (seminarska naloga, poročila strokovnih ekskurzij in terenskih vaj)

2. MERILA OCENJEVANJA ZNANJA MED ŠOLSKIM LETOM

- za pisno ocenjevanje znanja

od 0 % do 49 %	nezadostno (1)
od 50 % do 62 %	zadostno (2)
od 63 % do 74 %	dobro (3)
od 75 % do 88 %	prav dobro (4)
od 89 % do 100 %	odlično (5)

- za ustno ocenjevanje znanja

OPISNIKI	OCENA
Dijak prepričljivo in jasno razlaga zgodovinska dejstva, pojme in dogodke iz zgodovine vsakdanjega življenja. Pri razlagi izpostavlja bistvo, prepričljivo opredeli in razloži povezavo med dogodki. Ustrezno, temeljito in samostojno primerja podobnosti in razlike med značilnostmi zgodovinskega dogajanja. Iz zgodovinskih virov učenika sklepa in s svojimi besedami razlaga značilnosti zgodovinskega dogajanja. Iz zgodovinskih virov izlušči bistvo, ločuje dejstva in mnenja, oblikuje lastno mnenje. Ustrezno utemeljuje različne navedbe ali trditve, te podkrepi z argumenti. Zgodovinske dogodke pravilno in zanesljivo umešča v ustrezen zgodovinski prostor in čas.	odlično (5)
Dijak jasno razlaga zgodovinska dejstva, pojme in dogodke iz zgodovine posameznega obdobja. Pri razlagi izpostavlja bistvo, opredeli in razloži povezavo med dogodki. Ustrezno primerja podobnosti in razlike med značilnostmi zgodovinskih dogodkov, pri tem ga nekoliko usmerja učitelj. Iz zgodovinskih virov, učenika sklepa in razlaga značilnosti iz vsakdanjega življenja in zgodovinskega dogajanja. Iz zgodovinskih virov izlušči bistvo, ločuje dejstva in mnenja. Ustrezno utemeljuje različne navedbe ali trditve, te podkrepi z argumenti. Pri tem ga nekoliko usmerja učitelj. Zgodovinske dogodke pravilno in zanesljivo umešča v ustrezen zgodovinski prostor in čas.	prav dobro (4)
Dijak razlaga zgodovinska dejstva, pojme in dogodke iz zgodovine. Pri razlagi izpostavlja bistvo in ob učiteljevi pomoči razloži povezavo med dogodki. Ustrezno primerja podobnosti in razlike med značilnostmi življenja v posameznih zgodovinskih obdobjih, vendar mu pri tem pomaga učitelj. Iz zgodovinskih virov učenika razlaga značilnosti iz vsakdanjega življenja. Iz zgodovinskih virov ob učiteljevi pomoči utemeljuje različne navedbe ali trditve. Zgodovinske dogodke ob učiteljevi pomoči umešča v ustrezen zgodovinski prostor in čas.	dobro (3)
Dijak deloma napačno razlaga zgodovinska dejstva, pojme in dogodke iz zgodovine. Pri razlagi ne izpostavlja bistva, tudi ob učiteljevi pomoči ne zna razložiti povezave med	zadostno (2)

dogodki. Pomanjkljivo ali celo napačno primerja podobnosti in razlike med značilnostmi življenja in zgodovinskimi dogodki. Utemeljuje pomanjkljivo in včasih napačno. Pomanjkljivo ali napačno presoja pristnost informacij iz zgodovinskih virov, potrebuje izdatno učiteljevo pomoč. Zgodovinskih dogodkov tudi ob učiteljevi pomoči ne umesti pravilno v ustrezen zgodovinski prostor in čas.	
Dijak večinoma napačno razlaga zgodovinska dejstva, pojme in dogodke iz zgodovine. Pri razlagi ne izpostavlja bistva, tudi ob učiteljevi pomoči ne zna razložiti povezave med dogodki. Napačno primerja podobnosti in razlike med značilnostmi življenja in zgodovinskimi dogodki. Utemeljuje zelo pomanjkljivo in večinoma napačno. Pomanjkljivo ali napačno presoja pristnost informacij iz zgodovinskih virov, potrebuje izdatno učiteljevo pomoč. Zgodovinskih dogodkov tudi ob učiteljevi pomoči ne umesti pravilno v ustrezen zgodovinski prostor in čas.	nezadostno (1)

- **za izdelek** (seminarske naloge, poročila strokovnih ekskurzij in terenskih vaj)

Ocenjuje se:

- izbira teme in opredeljevanje problema,
- zbiranje podatkov in njihova interpretacija,
- vsebina in zgradba naloge,
- jezik,
- viri, literatura in dokumentacija,
- urejenost naloge in količina vloženega dela.

Dijak mora oddati izdelano nalogo, do datuma, ki ga določi profesor. Pri ocenjevanju veljajo pravila in merila, ki veljajo za program Ekonomske gimnazije in so opredeljena v učnem načrtu in Izpitnem maturitetnem katalogu znanj za zgodovino.

Pisne vaje, delovni listi

od 0 % do 49 %	nezadostno (1)
od 50 % do 64 %	zadostno (2)
od 65 % do 79 %	dobro (3)
od 80 % do 89 %	prav dobro (4)
od 90 % do 100 %	odlično (5)

Ocenjuje se:

- znanje,
- razumevanje,
- uporaba znanj,
- analiza in sinteza,
- vrednotenje znanj ter
- spretnosti oz. veščine.

Ob tem se v nalogah uporabljajo zemljevidi, slikovno in drugo ilustrativno gradivo, grafično gradivo, viri in besedila.

Seminarske naloge , poročila strokovnih ekskurzij in terenskih vaj

Ocenjuje se:

- izbira teme in opredeljevanje problema,
- zbiranje podatkov in njihova interpretacija,
- vsebina in zgradba naloge,
- jezik,

- viri, literatura in dokumentacija,
- urejenost naloge in količina vloženega dela.

Dijak mora oddati izdelano nalogo do datuma, ki ga določi profesor. Pri ocenjevanju veljajo pravila in merila, ki veljajo za splošno maturo za izdelavo seminarских nalog in so opredeljena v Izpitnem katalogu znanj.

Predstavitev s power point programom

Elementi ocenjevanja	Slabo = 0–1 točka	dobro = 2–3 točke	Odlično = 4–5 točk
IZDELAVA PP PROSOJNIC Ocenjujemo izdelane in predstavljene prosojnice.	Prosojnice so narejene zelo površno in malomarno, - prevladuje preveč/premalo besedila ali preveč/premalo slik.	Prosojnice so narejene konvencionalno: na njih je preveč ali premalo informacij, da bi se dalo razbrati bistvo naloge.	Prosojnice so zanimive, izvirne in barvite: vsebina je premišljeno načrtovana ter vsebuje bistveno sporočilo o vsebini.
VKLJUČEVANJE RAZLIČNIH MEDIJEV Ocenjujemo vključevanje slikovnega in audiovizualnega gradiva v prosojnice in predstavitev	Prosojnice vsebujejo le besedilo in eno/dve slike.	Prosojnice vsebujejo besedilo in primerno slikovno gradivo - kombiniranje besedila in slik je dobro.	Prosojnice vsebujejo dobro kombinacijo besedila in slikovnega materiala - vsebujejo tudi audiovizualno gradivo.
STRUKTURA ZAGOVORA Ocenjujemo strukturiranost zagovora, porabo razpoložljivega časa, jasnost in jedrnatost informacije.	Čas je bil prekoračen in je imel slabo strukturiranost, brez jasnega uvoda in zaključka; očitno je bil slabo pripravljen.	Zagovor se je odvijal v predpisanem času in njegova osnovna struktura je bila razvidna; zagovor je bil nekoliko premalo pripravljen.	Zagovor je bil jedrnat in jasen, v okviru predpisanega časa; je bil dobro pripravljen.
JEZIK IN NASTOP Ocenjujemo bogastvo besedišča, dinamičnost govora in nastopa, jedrnatost in nazornost.	Besedišče je bilo revno z malo strokovne terminologije; - nastop je bil okoren z malo dinamike ali brez pravega stika s poslušalci.	Besedišče je bilo primerno z ustreznimi strokovnimi izrazi; - nastop je bil dober z manjšimi pomanjkljivostmi.	Besedišče je bilo bogato z ustreznimi strokovnimi izrazi; - nastop je bil sproščen, dinamičen, s primernim posluhom za poslušalce.
POZNAVANJE PODROČJA Ocenjujemo znanje, ki ga dijak pokaže ob zagovoru.	Dijak je pokazal pomanjkljivo poznavanje problematike; dejstva je poznal le površno.	Dijak je predstavljeno problematiko dobro poznal, manj pa je vedel o dejstvih iz širšega konteksta.	Dijak je zelo dobro poznal tudi dejstva iz širšega področja, ki ga je pokrivala predstavitev.

3. ROKI ZA PISNO OCENJEVANJE ZNANJA

Roki za pisno ocenjevanje znanja so dostopni [TUKAJ](#).

4. MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

EKONOMSKA GIMNAZIJA

1. LETNIK

ZAOKROŽENO VSEBINSKO PODROČJE	MINIMALNI STANDARDI
UVOD	Dijaki morajo: - opredeliti oz. opisati predmet preučevanja zgodovine,

	- naštetih vrste zgodovinskih virov in jih podkrepiti s primeri, - v kronološkem zaporedju naštetih večja zgodovinska obdobja in mejnike med njimi, - s konkretnim primerom ponazoriti pomen znanja zgodovine za današnji čas, - samostojno poiskati podatke o izbranem zgodovinskem dogodku, pojavu, procesu v različnih medijih in/ali ustanovah, - podatke ustrezno navajati, - ločiti med dejstvom in mnenjem.
OD MESTNIH DRŽAV DO PRVIH IMPERIJEV	Dijaki morajo: - pojasniti lastnosti, po katerih se človek razlikuje od živali, - razložiti pojem neolitske revolucije, - opredeliti območja in čas nastanka in razvoja prvih visokih kultur in ostalih civilizacij starega sveta, - sklepati, kako so naravne in gospodarske razmere vplivale na spremembe v družbeni organizaciji in na začetke političnega organiziranja v obliki prvih mestnih držav v Mezopotamiji ali v obliki enotne centralizirane države v Egiptu, - analizirati značilnosti različnih državnih oblik, kot so bile npr. mestne države, centralizirane enotne države, imperiji, - primerjati in sklepati o značilnostih različnih oblik vladavin, kot so bile npr. teokracija, aristokracija, demokracija v različnih pojavnih oblikah in bodisi v monarhijah ali v republikah, - sklepati o značilnostih sužnjelastniške družbe in utemeljiti značilnosti družbene hierarhije, - utemeljiti vpliv in odmev antične politične tradicije na današnji čas.
PRAZGODOVINSKA IN ANTIČNA KULTURNA DEDIŠČINA NA SLOVENSKEM	Dijaki morajo: - primerjati in opisati značilnosti načinov življenja v posameznih obdobjih kamene dobe, - razložiti značilnosti gospodarskih, družbenih in kulturnih dosežkov ljudstev iz posameznih obdobj kovinskih dob na Slovenskem, - analizirati značilnosti ohranjenih mitov in arheoloških najdb, ki povezujejo grško civilizacijo z današnjim slovenskim ozemljem, - primerjati podobnosti in razlike v življenju rimskih mest in podeželja ter med provincami na tleh današnje Slovenije in Rimom, - analizirati značilnosti rimskega kulturnega izročila od umetnosti do odlomkov del piscev, ki jih povezujejo z današnjim slovenskim ozemljem.

2. LETNIK

ZAOKROŽENO VSEBINSKO PODROČJE	MINIMALNI STANDARDI
ANTIČNA KULTURNA DEDIŠČINA NA SLOVENSKEM – NEPREDELANA SNOV 1. LETNIKA	Dijaki morajo: - na zemljevidu pokazati glavna najdišča kamene dobe na Slovenskem in naštetih glavne najdbe, - opisati glavne značilnosti gospodarskega delovanja, družbene organizacije in kulturnega ustvarjanja v bakreni, bronasti in železni dobi na Slovenskem, - opisati značilnosti rimskega gospodarskega, družbenega, upravno-političnega in kulturnega razvoja na Slovenskem.
RAZLIČNI MODELI VLADANJA	Dijaki morajo: - pojasniti glavne značilnosti Frankovske monarhije (v gospodarstvu, družbeni ureditvi, političnem razvoju in na kulturnem področju), - na izbranem primeru opisati glavne značilnosti stanovskih monarhij, - pojasniti glavne značilnosti stanovske družbe, - opisati glavne reforme absolutnih vladarjev (na primeru Francije), - posebnosti italijanskih mestnih držav opisati na primeru Beneške republike, - pojasniti vlogo Papeške države in papežev,

	- opisati glavne poteze v razvoju Anglije ali Nizozemske ter njihov pomen, - pojasniti bistvo razsvetljenskih idej o človeku, družbi in državi, - opisati reformne poskuse razsvetljenih absolutistov (Prusija ali Rusija), - primerjati in pojasniti, kako se je spreminjala vloga družbenih stanov, slojev in razredov pri vladanju.
ETNIČNE, DRUŽBENE IN GOSPODARSKE SPREMEMBE	Dijaki morajo: - pojasniti značilnosti in obseg etničnih, gospodarskih in družbenih sprememb po končani srednjeveški kolonizaciji, - sklepati o vzrokih in pogojih za velika geografska odkritja, - opisati prednosti in slabosti velikih geografskih odkritij za Evropo in ostali svet, - sklepati o glavnih spremembah, ki jih je prineslo obdobje humanizma in renesanse in reformacije na različnih področjih, - primerjati podobnosti in razlike v razvoju na različnih področjih v dobi humanizma in renesanse med posameznimi predeli Evrope, - navesti vzroke in značilnosti protireformacije v Evropi.
RAZVOJ ZGODOVINSKIH DEŽEL IN SLOVENC	Dijaki morajo: - opredeliti obseg naselitve alpskih Slovanov v Vzhodne Alpe ter primerjati prvi in drugi val naselitve, - analizirati značilnosti gospodarskega, družbenega in političnega razvoja posameznih državnih tvorb alpskih Slovanov, - sklepati o značilnostih in posledicah pokristjanjevanja alpskih Slovanov, - analizirati značilnosti etničnega, ozemeljskega, gospodarskega in družbenega razvoja zgodovinskih dežel, v katerih so živeli tudi Slovenci, - preiskati, kako je zgodovinsko dogajanje vplivalo na kulturno ustvarjanje in delovanje med Slovenci, - primerjati prednosti in slabosti razsvetljenskih reform na različnih področjih za Slovence.

3. LETNIK

ZAOKROŽENO VSEBINSKO PODROČJE	MINIMALNI STANDARDI
RAZVOJ ZGODOVINSKIH DEŽEL IN SLOVENC – NEPREDELANA SNOV 2. LETNIKA	Dijaki morajo: - navesti slovenske srednjeveške dežele, - razložiti vzpon in padec Celjskih grofov, - razložiti značilnosti reformacije, glavne reformatorje in njihovo delo, - razložiti pomen in posledice protireformacije na Slovenskem, - pojasniti glavne reformne dosežke Marije Terezije in Jožefa II.
VZPON MEŠČANSTVA IN UVELJAVITEV PARLAMENTARIZMA	Dijaki morajo: - primerjati ideje o enakosti skozi njihov razvoj in oblikovati svoj zaključek o njihovi vlogi v posameznih obdobjih, - utemeljiti zahteve meščanstva po enakosti, - analizirati dosežke različnih družbenih skupin po francoski revoluciji, - gibanja meščanstva za enakost v 19. stoletju presoditi z različnih zornih kotov, - oblikovati svoj zaključek o uspehih in neuspehih različnih razvojnih faz parlamentarizma v 19. stoletju, - ugotavljati programske prednosti in slabosti različnih političnih strank.
NEMIRNE VODE: OD NACIONALNIH GIBANJ DO PRVE SVETOVNE VOJNE	Dijaki morajo: - ugotavljati podobnosti in razlike med različnimi nacionalnimi gibanji,

	- oblikovati svoj zaključek o uspehih/neuspehih posameznih nacionalnih gibanj, - analizirati razvoj določene nacionalne države in ugotavlja vzroke in posledice njenega uspeha/neuspeha, - analizirati pojav imperializma in njegove posledice.
SLOVENSKO NACIONALNO OBLIKOVANJE	Dijaki morajo: - primerjati posamezne etape nacionalnega oblikovanja in ugotavljati, v čem je bil napredek nacionalnega oblikovanja, - oblikovati mnenje o doseženih rezultatih nacionalnega oblikovanja do začetka 20. stoletja, - ugotavljati vzroke za uspeh in neuspeh različnih političnih strank, - analizirati značilnosti gospodarskega razvoja v času 19. stoletja in sklepati o stopnji njegove razvitosti.

4. LETNIK (IZBIRNO)

ZAOKROŽENO VSEBINSKO PODROČJE	MINIMALNI STANDARDI
SLOVENSKO NACIONALNO OBLIKOVANJE	Dijaki morajo: - primerjati posamezne etape nacionalnega oblikovanja in ugotavlja, v čem je bil napredek nacionalnega oblikovanja, - oblikovati mnenje o doseženih rezultatih nacionalnega oblikovanja do začetka 20. stoletja, - ugotavljati vzroke za uspeh in neuspeh različnih političnih strank, - analizirati značilnosti gospodarskega razvoja v času 19. stoletja in sklepati o stopnji njegove razvitosti.
RAZVOJ DEMOKRACIJE IN TOTALITARIZMA	Dijaki morajo: - analizirati razvoj demokracije skozi zgodovino človeštva, - oblikovati svoje stališče o dosežkih v razvoju demokracije v posameznih obdobjih, - argumentirati pojav totalitarnih sistemov in njihov uspeh oziroma neuspeh, - utemeljiti pomen padca berlinskega zidu za nadaljnjo širitev demokracije v Evropi in svetu, - oblikovati svoj zaključek o razvoju demokratičnih procesov v svetu danes.
SODELOVANJE IN KONFLIKTI V 20. STOLETJU	Dijaki morajo: - analizirati značilnosti obdobja hladne vojne ter oblikuje stališče o pomenu in posledicah hladne vojne za Evropo in svet, - analizirati in primerjati različne oblike političnega, gospodarskega in kulturnega povezovanja sveta po drugi svetovni vojni, - argumentirati/pojasniti pomen gospodarskega povezovanja za Evropo in svet, - oblikovati svoj zaključek o pomenu evropske integracije.
RAZVOJ SLOVENSKEGA NARODA V 20. STOLETJU	Dijaki morajo: - primerjati posamezna obdobja slovenske politične zgodovine in ugotavljati, v čem je bil napredek v položaju slovenskega naroda, - oblikovati argumentirano mnenje o doseženih rezultatih reševanja mejnih problemov, - utemeljiti dejavnike, ki so vodili do rojstva samostojne države, - sklepati o vključevanju v evropsko integracijo, - ugotavljati položaj in probleme zamejcev, zdomcev in izseljencev ter uspehe njihovega delovanja, - presoditi položaj manjšin v Republiki Sloveniji z različnih zornih kotov.

EKONOMSKA ZGODOVINA

4. LETNIK (IZBIRNO)

ZAOKROŽENO VSEBINSKO PODROČJE	MINIMALNI STANDARDI
RAZVOJ DENARNIŠTVA IN BANČNIŠTVA	Dijaki morajo: - pojasniti pojav denarja in njegove različne oblike ter funkcije, - utemeljiti odnos do denarja v različnih zgodovinskih obdobjih, - opiše razvoj bank, delniških družb, vzajemnih skladov, borz in finančnega kapitala, - sklepati o vzrokih za zadolženost v sodobnem svetu.
GOSPODARSKA SREDIŠČA IN GOSPODARSKO POVEZOVANJE SVETA V RAZLIČNIH ZGODOVINSKIH OBDOBJIH	Dijaki morajo: - pojasniti značilnosti najbolj izpostavljenih gospodarskih središč v posameznih zgodovinskih obdobjih, - pojasniti pomen gospodarskega povezovanja v posameznih zgodovinskih obdobjih, - ponazoriti pozitivne in negativne prispevke gospodarskih združenj k razvoju gospodarstva, - sklepati o pozitivnih in negativnih medsebojnih gospodarskih vplivih med državami, regijami in celinami, - pojasni pomen mednarodnih povezav v sodobni zgodovini, - primerjati cilje in rezultate mednarodnih povezav v 20. in 21. stoletju, - pojasni temeljne koncepte in ekonomske teorije ter jih umesti v ustrezen zgodovinski kontekst, - pojasni pomen delovanja Evropske unije za evropsko gospodarstvo ter njen položaj v svetu.
OD PRVIH ORODNIH STROJEV DO INDUSTRIJSKE REVOLUCIJE	Dijaki morajo: - oceniti posamezne pogoje za začetek industrijske revolucije (znanstveno-tehnična revolucija), - pojasni značilnosti agrarne revolucije, - utemeljiti vpliv in pomen strojne proizvodnje za gospodarski napredek, - predstaviti razloge za počasno širjenje industrializacije, - oceniti pomen prometnih in komunikacijskih sredstev za vse večjo povezanost sveta, - oceniti pomen znanosti in tehnike za industrijski razvoj v sodobnem svetu, - sklepati o spremenjenem odnosu do znanja v 19., 20. in 21. stoletju, - pojasniti razloge za pojav gospodarskih in finančnih kriz in njihov različen vpliv v posameznih zgodovinskih obdobjih, - predstaviti novo podobo podeželja in mest ter način življenja, - analizirati ekološke probleme sodobne družbe v zvezi s kmetijstvom in predlagati načine njihove reševanja.

EKONOMSKI TEHNIK

1. LETNIK

ZAOKROŽENO VSEBINSKO PODROČJE	MINIMALNI STANDARDI
SLOVENSKI PROSTOR IN SLOVENCİ V OBDOBJU DO 18. STOLETJA	Dijaki morajo: - poznati naselitveni prostor prednikov Slovencev,

	- poznati Karantanijo, Sp. Panonijo in glavne značilnosti gosp. in družbenega razvoja, - ovrednotiti življenje in poznati okoliščine, ki so povzročile izgubo samostojnosti, opisati politično podobo Evrope, - poznati vzroke, ideje, smeri reformacije v Evropi in na Slovenskem, - poznati bistvo protireformacije, - opisati pojem absolutizma, - poznati glavne vzroke, pomen kmečkih uporov na Slovenskem, - opisati časovne posledice turških vdorov, - poznati vsebino, pomen terezijanskih in jožefinskih reform.
SLOVENC V ČASU RAZSVETLJENSTVA IN NARODNEGA PREBUJENJA V HABSBURŠKI MONARHIJI OD DRUGE POLOVICE 18. STOLETJA DO LETA 1848	Dijaki morajo: - ob zemljevidu opisati, kakšna je bila Evropa v drugi polovici 18. stoletja, pojasniti značilnosti slovenskega narodnega prebujenja v 18. stoletju (Pohlin, Zois, Linhart, Vodnik), - ob zemljevidu pojasni življenje na Slovenskem v času Ilirskih provinc, - opredeliti težnje dunajskega kongresa po restavriranju fevdalnega reda v Evropi in ob zemljevidu razbrati večje ozemeljske spremembe, - poznati nova razmerja sil in političnih zavezništov v evropskem prostoru; razumeti pojem »Sveta aliansa« in opisati pomen kongresa v Ljubljani 1821, - opisati, kako so ljudje na slovenskem ozemlju doživljali Metternichovo obdobje, in poznati pojem cenzura, - razlikovati življenje v mestu in na vasi ter spoznavati značilnosti gospodarskega razvoja in sprememb v prometu /železnica/.
SLOVENC V LETU 1848 IN NACIONALNI PROGRAM »ZEDINJENA SLOVENIJA«	Dijaki morajo: - pojasniti vzroke za izbruh revolucij po Evropi leta 1848; pojasniti, kako se je revolucionarno vrenje širilo po habsburški monarhiji, - pojasniti zemljiško odvezo in kako se je življenje kmeta spremenilo, - razumeti pomen programa »Zedinjena Slovenija« in ga aktualizirati z današnjega vidika, - ovrednotiti pomen in dosežke revolucij 1848 v Evropi ter oceni dediščino revolucij za Slovence.
SLOVENC V DRUGI POLOVICI 19. IN NA PREHODU V 20. STOLETJE	Dijaki morajo: - opisati značilnosti Evrope sredi 19. stoletja industrializacija, razvoj železnic, - primerjati življenje in politične svoboščine v času Bachovega absolutizma s tistim v Metternichovem času, - spoznavati gospodarske razmere v slovenskih deželah v drugi polovici 19. stoletja (kmetijstvo, industrializacija, promet, železnica Dunaj - Trst), - opisati agrarno krizo, - opisati dvig slovenske nacionalne zavesti s pojavom čitalnic in taborov, - razumeti dualizem, razvoj znanosti; vlogo Antona Martina Slomška in Mohorjeve družbe ter Slovenske Matice za slovensko nacionalno zavest in razumeti program največjih slovenskih političnih strank in njihove usmeritve, - se seznaniti z najpomembnejšimi vzroki za izseljevanje Slovencev v tujino (ZDA, Egipt), - primerjati zamisli o reševanju narodnega vprašanja po programu trializma, idejah preporodovcev in Ivana Cankarja.

PRVA SVETOVNA VOJNA IN SLOVENC	Dijaki morajo: - razlikovati vzroke in povod za prvo svetovno vojno in pojasniti vzroke za vojno, - opisati dogajanje na evropskih bojiščih, opisati značilnosti pozicijske vojne in frontnega bojevanja, - poznati razloge za vstop ZDA v vojno in razložiti vojni preobrat in zlom centralnih sil, - v osnovnih potezah pojasniti razmere, ki so sprožile revolucijo v Rusiji in vzpon boljševikov na oblast, - opisati vsebino Londonskega sporazuma, - obrazložiti posledice londonskega sporazuma za slovensko narodno ozemlje in ob zemljevidu spozna potek in pomen soške fronte za Slovence, - navesti teritorialne spremembe (nove države, nove meje, razpad imperijev) ter mejna vprašanja, ki so vodila v nove konflikte.
SLOVENC V PRVI JUGOSLOVANSKI DRŽAVI	Dijaki morajo: - ob zemljevidu primerjati politično sliko Evrope pred prvo svetovno vojno in po njej (nastanek novih držav), - razumeti razloge za izstop Slovencev iz Avstro-Ogrske in nastanek Države SHS, - pojasniti, zakaj in kdaj se je Država SHS združila s Srbijo v Kraljevino SHS, - naštetih značilnosti Vidovdanske ustave in šestojanuarske diktature, poznati posledice mirovnih pogodb za slovensko etnično ozemlje, - razumeti reševanje problema meja, - opisati položaj zamejskih Slovencev v prvi avstrijski republiki, v Italiji in na Madžarskem, - spoznati naloge in delovanje narodne vlade Slovenije 1918, - poznati vojaška in politična prizadevanja pri urejanju mejnih vprašanj ter ovrednotiti vlogo Rudolfa Maistra pri tem dogajanju, - razumeti vzroke in posledice koroškega plebiscita za izgubo južne Koroške, - ovrednotiti pomen priključitve Prekmurja h kraljevini SHS, - interpretirati statistične podatke o narodni sestavi prebivalstva, pojasniti položaj Slovencev v kraljevini SHS po vidovdanski ustavi in sklepati o izvoriščnih konfliktih med južnoslovanskimi »narodni«, - poznati temeljne usmeritve strank (katoliška, liberalna, marksistična) na slovenskem ozemlju v času parlamentarnega življenja kraljevine SHS ter njihov odnos do vlade v Beogradu, - opisati strankarsko in politično življenje v kraljevini SHS v dvajsetih letih in razume zakaj je prišlo do uvedbe diktature, - opisati gospodarsko krizo ter posledično diktature in totalitarizme, primerja strankarsko in politično življenje Slovencev v 20. letih s tistim v 30. tih letih, zlasti v odnosu na nov politični položaj v Evropi (fašizem, nacizem, komunizem), - razumeti, zakaj prinašajo totalitarizmi veliko nevarnost za vse ljudi, - razložiti pomen nastanka novih kulturnih in šolskih ustanov (Univerza, SAZU, razširjena mreža gimnazij) za slovenski narodni razvoj in ovrednotiti dosežke slovenske znanosti in umetnosti med obema vojnoma, - opisati položaj zamejskih Slovencev v prvi avstrijski republiki, v Italiji in na Madžarskem, - naštetih in po pomembnosti razvrstiti različna prizadevanja Slovencev za ohranitev narodne samobitnosti.
DRUGA SVETOVNA VOJNA IN SLOVENC	Dijaki morajo: - opisati bistvene vzroke za izbruh druge svetovne vojne, kje in v katerem letu je prišlo do preobrata v poteku vojne, opisati cilje in delovanje okupacijskih oblasti na zasedenih ozemljih, zlasti raznovrstni in neizprosni pritisk ter nasilje nad civilnim prebivalstvom,

	- pojasniti oblikovanje protifašistične koalicije, - opisati glavne cilje in oblike odporniških gibanj, - ob zgodovinskem zemljevidu opisati razdelitev Slovenije med okupatorje, - opisati vlogo in strukturo OF, - opisati življenje pod različnimi okupatorji, navesti dejstva, ki so sprožila naraščanje napetosti in spopad med Slovenci, - poznati faze razvoja nove "ljudske oblasti" do oblikovanja AVNOJ in odnos zaveznikov do NOB, - poznati pomen SNOS za začetke slovenske državnosti med drugo svetovno vojno, - poznati dogajanje na Primorskem med drugo svetovno vojno, - pojasniti odnos do opozicije, - opisati življenjske razmere, - poznati razlike med jugoslovanskimi republikami, - razložiti gospodarski razvoj Slovenije, - poznati enopartijski sistem.
SLOVENCİ IN EVROPA V PRVEM DESETLETJU PO DRUGI SVETOVNI VOJNI	Dijaki morajo: - primerjati odnos zmagovalcev do poražencev pri nas in v nekaterih drugih evropskih državah, - poznati problematiko slovenske zahodne meje in problem razmejčitve, - sklepati o posledicah razmejčitve na zahodu slovenskega ozemlja. - razumeti, zakaj v danih mednarodnih okoliščinah nastane Svobodno Tržaško ozemlje (STO), - naštetı in razvrstitı po pomembnosti prioritete slovenskih vlad ter razumeti odnos med republiko in federacijo, - razumeti pojem nacionalizacija in ga obrazložiti na primerih prizadetih slojev prebivalstva, - utemeljiti, zakaj je nacionalizacija ene dele prebivalstva prizadela, druge pa nagradila, - opisati razlike v družbenem sistemu pred drugo vojno in prva leta po vojni v Sloveniji, - poznati pritiske totalitarnega režima na drugače misleče in na opozicijo (politični sodni procesi, kaznovanje po »upravni« potı, vloga tožilcev), - na podlagi različnih virov sklepati o odvisnosti sodišč in tožilstev od tedanje oblasti, - razumeti razloge za trdno vpetost nove slovenske oblasti v jugoslovanski politični prostor.
SLOVENIJA, NAJRAZVITEJŠA JUGOSLOVANSKA REPUBLIKA	Dijaki morajo: - primerjati razlike v družbenem in gospodarskem razvoju s tistim z začetka 50. let, - razumeti gospodarske in družbene prioritete ter razmere v razvoju Slovenije do leta 1980, poznati značilnosti enopartijskega sistema iz 70. let in ga primerjati z demokratičnim.
JUGOSLOVANSKA KRIZA IN SLOVENSKA POT V SAMOSTOJNOST	Dijaki morajo: - razumeti politično situacijo v svetu v 80. letih, - razložiti nastanek in značilnosti krize v Jugoslaviji, - analizirati vzroke za težnjo po samostojni državi, - opisati pot k samostojnosti, - pojasniti razloge za ustavne spremembe in razpis plebiscita o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije, - opisati, kako je potekala razglasitev samostojne in neodvisne Slovenije in kakšna je bila reakcija jugoslovanskega političnega in vojaškega vrha, - razložiti potek vojne za Slovenijo, umik jugoslovanske vojske in pot do mednarodnega priznanja, - opisati in razložiti simbole slovenske države ter praznike, ki simbolizirajo slovensko samostojnost in državnost.

4. LETNIK

ZAOKROŽENO VSEBINSKO PODROČJE	MINIMALNI STANDARDI
DINAMIČNI ČAS OD PRVE POLOVICE 19. STOLETJA DO KONCA PRVE SVETOVNE VOJNE	Dijaki morajo: - navesti glavne vzroke za izbruh prve svetovne vojne in ob zemljevidu opisati bojevanje na fronti, - ob tematskem zemljevidu opisati, kako se je spremenila Evropa po prvi svetovni vojni, ter naštetih pet držav, ki so nastale na novo.
DINAMIČNI ČAS OD TOTALITARIZMOV DO SODOBNE DEMOKRACIJE	Dijaki morajo: - primerjati položaj posameznika v totalitarnih sistemih (fašizem, nacizem, komunizem) in razložiti skupne točke teh sistemov, - ob zemljevidu naštetih tri ključne prelomnice med drugo svetovno vojno, - poimenovati narode, ki so od leta 1918 skupaj s Slovenci živeli v kraljevini SHS, - opisati, kaj je pomenila druga svetovna vojna za moške, kaj za ženske in otroke, - primerjati nova orožja, ki so spremenila potek prve in druge svetovne vojne, ter posledice za ljudi, - opisati življenje ljudi po vojni v razdeljeni Evropi in pojasniti nov politični zemljevid Evrope, - naštetih najpomembnejše pravice, za katere so se zavzemali zamejski Slovenci, in opisati položaj slovenskih izseljencev v 20. stoletju, - naštetih in opisati najpomembnejše dosežke Slovencev v 20. stoletju. - opisati, zakaj je druga svetovna vojna razdelila Slovence, in razložiti posledice tega za današnji čas, - ob zemljevidu pojasniti na novo nastale meje in družbeni položaj, v katerem so se znašli Slovenci v drugi polovici 20. stoletja, - opisati življenje in delo mladih na Slovenskem v različnih povojnih obdobjih, - opisati glavne posledice razpada komunističnih režimov, - naštetih glavne vzroke, zaradi katerih smo se Slovenci odločili za samostojno državo, - razložiti glavne mejnike, ki Slovence pripeljejo do državnosti (plebiscit, vojna, mednarodno priznanje), - razložiti bistvene prednosti Slovenije kot članice Evropske unije, Nata, schengenskega in evro območja, - opisati in predstaviti pomen slovenskih državnih simbolov ter simbolov Evropske unije.

ADMINISTRATOR IN TRGOVEC**DRUŽBOSLOVJE****1. LETNIK**

ZAOKROŽENO VSEBINSKO PODROČJE	MINIMALNI STANDARDI
DINAMIČNI ČAS OD PRVE POLOVICE 19. STOLETJA DO KONCA PRVE SVETOVNE VOJNE	Dijaki morajo: - opisati tri najpomembnejše mejnike za razvoj stroke, za katero se izobražuje,

	- ob izbranem primeru opisati in razložiti eno pozitivno in eno negativno posledico znanstveno-tehničnega napredka, - opisati najpomembnejšo obrt ali dejavnost, značilno za njegov kraj, - poimenovati in naštetih nekaj najpomembnejših Slovencev v 19. stoletju in njihova dela, - naštetih nekaj razlogov migracij in jih primerjati z migracijami danes, - navesti glavne vzroke za izbruh prve svetovne vojne in ob zemljevidu opisati bojevanje na fronti, - ob tematskem zemljevidu opisati, kako se je spremenila Evropa po prvi svetovni vojni, ter naštetih pet držav, ki so nastale na novo.
DINAMIČNI ČAS OD TOTALITARIZMOV DO SODOBNE DEMOKRACIJE	Dijaki morajo: - primerjati položaj posameznika v totalitarnih sistemih (fašizem, nacizem, komunizem) in razložiti skupne točke teh sistemov, - ob zemljevidu naštetih tri ključne prelomnice med drugo svetovno vojno, - poimenovati narode, ki so od leta 1918 skupaj s Slovenci živeli v kraljevini SHS, - opisati, kaj je pomenila druga svetovna vojna za moške, kaj za ženske in otroke, - primerjati nova orožja, ki so spremenila potek prve in druge svetovne vojne, ter posledice za ljudi, - opisati življenje ljudi po vojni v razdeljeni Evropi in pojasniti nov politični zemljevid Evrope, - naštetih najpomembnejše pravice, za katere so se zavzemali zamejski Slovenci, in opisati položaj slovenskih izseljencev v 20. stoletju, - naštetih in opisati najpomembnejše dosežke Slovencev v 20. stoletju. - opisati, zakaj je druga svetovna vojna razdelila Slovence, in razložiti posledice tega za današnji čas, - ob zemljevidu pojasniti na novo nastale meje in družbeni položaj, v katerem so se znašli Slovenci v drugi polovici 20. stoletja, - opisati življenje in delo mladih na Slovenskem v različnih povojnih obdobjih, - opisati glavne posledice razpada komunističnih režimov, - naštetih glavne vzroke, zaradi katerih smo se Slovenci odločili za samostojno državo, - razložiti glavne mejnike, ki Slovence pripeljejo do državnosti (plebiscit, vojna, mednarodno priznanje), - razložiti bistvene prednosti Slovenije kot članice Evropske unije, Nata, schengenskega in evro območja, - opisati in predstaviti pomen slovenskih državnih simbolov ter simbolov Evropske unije.

5. DOPOLNILNI IZPIT, POPRAVNI IZPIT, PREDMETNI IZPIT

Zanje se ocenjuje ustno. Pri ocenjevanju znanja na vseh vrstah izpitov se uporabljajo ocenjevalni kriteriji, ki veljajo za ustno ocenjevanje znanja med šolskim letom. Popravni izpit obsega snov celega šolskega leta.

Koper, 4. 11. 2025

Vodja strokovnega aktiva

Samo Štemberger